

049 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/24/087233
Documentnummer: 401252
Datum: 2 juli 2024 Verzonden 2 juli 2024
Onderwerp: Grondstoffenbeleid
Portefeuillehouder: Wethouder Schokker
Bijlage(n): 1. *Grondstoffenplan 2021 – 2025*

Geachte Raad,

In 2021 is het Grondstoffenplan 2021-2025 vastgesteld voor een periode van 5 jaar. In dit plan staan beleidsmaatregelen voor het verminderen van restafval in de gemeente, het verbeteren van de kwaliteit van grondstoffen zoals etensresten, groente, fruit en tuinafval (gft) en het overstappen op nascheiden van plastic verpakkingen, metaal en drinkpakken (pmd).

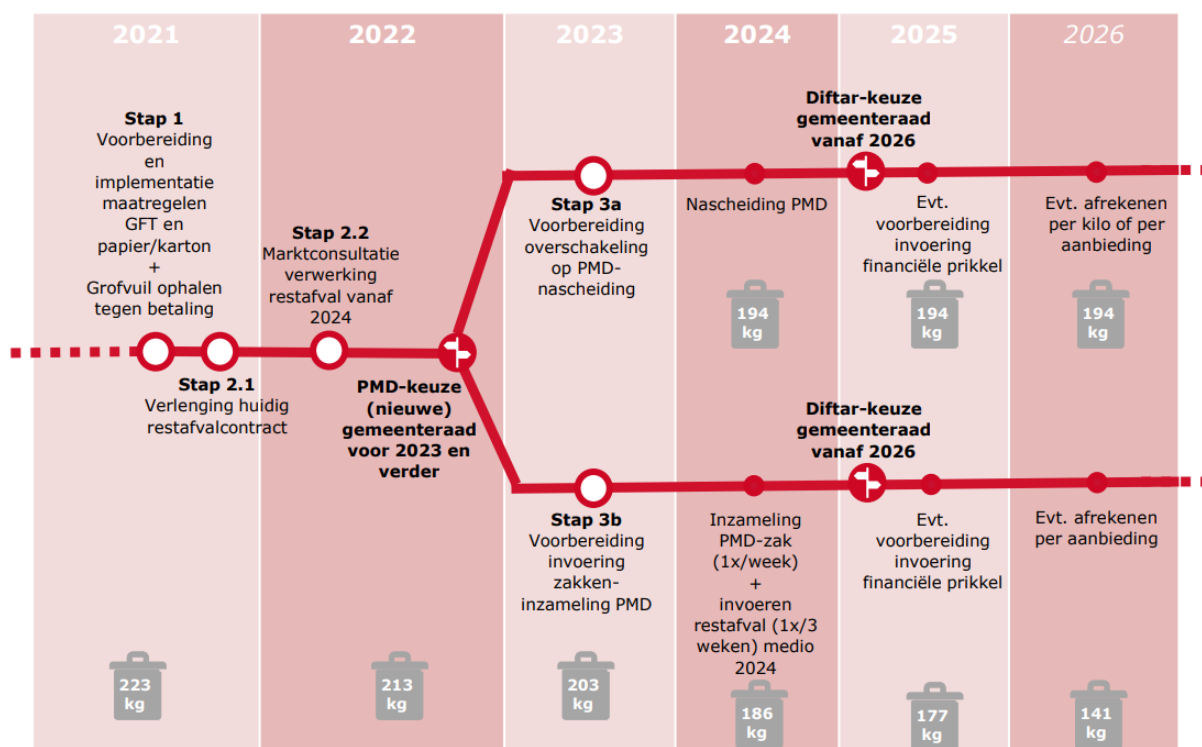
Met deze brief informeren wij u over:

1. De voortgang van de uitvoering van het Grondstoffenplan 2021-2025
2. Vervolgstappen Grondstoffenplan 2021-2025: vermindering restafval

1. Voortgang uitvoering Grondstoffenplan 2021-2025

In het Grondstoffenplan 2021-2025 staan verschillende maatregelen voor het beter en meer scheiden van de grondstoffen gft, pmd en oud papier en karton (opk) en minder in de verbrandingsoven terecht komen van grofvuil en restafval.

In onderstaande afbeelding uit het Grondstoffenplan 2021-2025 is de aanpak voor deze maatregelen in 3 stappen weergegeven.

Afbeelding 1: Figuur 18 Samenvatting routes p.45 Grondstoffenplan 2021-2025

1.1. Uitgevoerde maatregelen

1.1.1. Gft

- De gemeente heeft 2500 keukenbakjes met composteerbare zakjes uitgedeeld aan inwoners van Voorschoten. Met deze keukenbakjes kunnen inwoners makkelijker etensresten verzamelen in de keuken en vervolgens in de container voor gft doen.
- Met een eenmalige communicatiecampagne zijn inwoners aangemoedigd om meer etensresten en gft-afval in een container voor gft te doen.
- De gemeente heeft het scheiden van etensresten en gft-afval opgenomen in de structurele communicatie over afval, circulariteit, grondstoffen en schoon.

1.1.2. Opk

- Met een eenmalige communicatiecampagne zijn inwoners gestimuleerd meer opk apart te houden en in een container voor opk te doen.
- De gemeente heeft het scheiden van opk opgenomen in de structurele communicatie over afval, circulariteit, grondstoffen en schoon.

1.1.3. Grofvuil tegen betaling

- Sinds 1 januari 2024 betalen inwoners voor het ophalen van grofvuil door de gemeente. Zo worden inwoners gestimuleerd om grofvuil naar de milieustraat te brengen. Grofvuil inleveren bij de milieustraat is beter voor het milieu, want in de milieustraat wordt bijna de helft van het afval gescheiden en gerecycled.
- Inwoners van Voorschoten hebben van januari tot en met april 2024 meer dan 5500 keer de milieustraat bezocht om bijna 550 duizend kilo grofvuil weg te brengen. Dat is een toename van aantal bezoeken aan de milieustraat van ruim een kwart vergeleken met 2023. In 2023 bezochten inwoners van Voorschoten in dezelfde periode 4300 keer de milieustraat om 445 duizend kilo grofvuil weg te brengen.
- Inwoners van Voorschoten hebben van januari tot en met april 2024 419 afspraken gemaakt voor het ophalen van grofvuil en daar 25 euro voor betaald. Het aantal afspraken is met driekwart afgenomen vergeleken met 2023. Toen maakten inwoners van Voorschoten in dezelfde periode 1842 gratis afspraken.
- Sinds 1 januari 2024 kunnen inwoners oude matrassen gescheiden aanbieden bij de gemeente. De gemeente heeft van januari tot en met april meer dan 225 matrassen ingezameld.
- Vanaf 1 juli 2024 kunnen inwoners van Voorschoten 12 keer per jaar gratis een milieustraat van Avalex bezoeken. Vanaf het dertiende bezoek wordt 16,90 euro per keer in rekening gebracht. Veruit de meeste inwoners maken minder dan 12 keer per jaar gebruik van de milieustraten. Dit betekent dat de meeste bezoekers van de milieustraten niets zullen merken van de invoering van deze maatregel. De maatregel is ingevoerd om oneigenlijk gebruik voor bedrijfsafval en bovenmatig gebruik van de milieustraten te voorkomen.

1.1.4. Marktconsultatie verwerking restafval en keuze nascheiden pmd

Sinds 1 januari 2024 doen inwoners pmd bij het restafval en zorgt afvalverwerker AVR ervoor dat het PMD uit het restafval wordt gehaald (nascheiding). In januari tot en met april 2024 haalde AVR meer dan 85 duizend kilo pmd uit iets meer dan 975 duizend kilo restafval.

Dit is een schatting. In september 2023 was er een grote brand bij AVR in Rotterdam. Sindsdien is deze locatie buiten gebruik. AVR zorgt voor alternatieven op andere locaties en kan daardoor maar een deel van het pmd nascheiden. Waarschijnlijk kan de locatie in Rotterdam later dit jaar weer in gebruik worden genomen.

In januari tot en met april 2023 werd door de inwoners van Voorschoten iets meer dan 100 duizend kilo pmd gescheiden aangeboden.

De verwachting is dat als de nascheiding bij AVR weer volledig werkt, veel meer pmd uit het restafval wordt gehaald dan door de inwoners van Voorschoten gescheiden werd aangeboden voor 1 januari 2024.

1.1.5. Aanpak dumpingen grofvuil: start afvalcoach

Van december 2023 tot en met april 2024 heeft de gemeente een afvalcoach ingehuurd bij Lentekracht. Een afvalcoach heeft contact met inwoners over aangeboden afval.

De afvalcoach heeft onderzoek gedaan naar het dumpen van grofvuil in Voorschoten en gewerkt met de collega's van Reiniging en Inzameling, Beheer Schoon en de boa's. Daardoor heeft de gemeente nu meer inzicht in de belangrijkste plekken en het aantal dumpingen in Voorschoten. De afvalcoach heeft ook gezorgd voor meer interactie met inwoners die grofvuil dumpen en een afname van het aantal dumpingen.

De gemeente werft op dit moment een afvalcoach in dienst. Deze afvalcoach gaat verder met deze aanpak en het werk van de afvalcoach van Lentekracht.

1.2. Resultaten uitvoering Grondstoffenplan 2021-2025: kilo's afval per inwoner

In het Grondstoffenplan 2021-2025 ligt het accent van de maatregelen vooral op kosten en dienstverlening en minder op het verbeteren van milieuprestaties.¹ Dit is te zien in het aantal kilo's afval dat door de inwoners van Voorschoten de afgelopen jaren is aangeboden. Deze cijfers schommelen en er is nog geen duidelijk dalende trend zichtbaar.

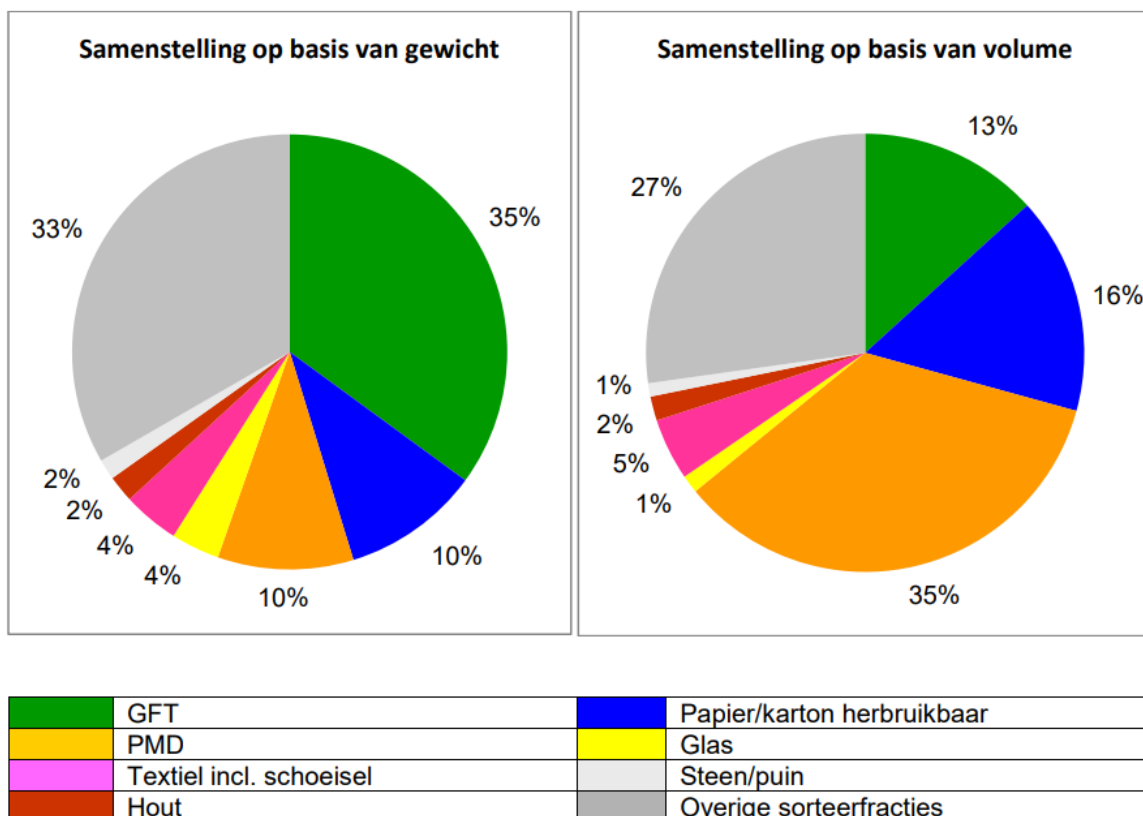
Jaar	Gemiddeld aantal kilo's restafval inclusief grofvuil per inwoner van Voorschoten
2020	249
2021	240
2022	221
2023	229

Tabel: Gemiddeld aantal kilo's restafval inclusief grofvuil per inwoner van Voorschoten per jaar

1.3. Grondstoffen

Een groot deel van het restafval dat door de inwoners van Voorschoten wordt aangeboden is geen restafval, maar zijn grondstoffen. Uit een sorteeraanalyse van het restafval in november 2023 bleek dat ongeveer 35 procent van het restafval gft was, ongeveer 10 procent opk en ongeveer 10 procent pmd.

¹ P.34 Grondstoffenplan 2021-2025 Figuur 15: Het accent in de afvaldriehoek per scenario

Afbeelding 2: Figuur 1 Grafische samenstelling restafval 2023 p.6 Rapportage hoeveelheid, samenstelling en scheiding van fijn huishoudelijk afval 2023 Eureco

“Overige sorteerfracties” bestaat voor ongeveer 10 procent uit niet-herbruikbaar opk, 5 procent uit luiers, 4 procent uit kunststoffen, 1 procent overig metaal en verder overig restafval.

Bij een tweede sorteeranalyse in juni 2024 blijken de percentages gft en opk wat afgenomen, maar nog steeds hoog. Bijna 30 procent van het restafval was gft en iets minder dan 10 procent opk. Mogelijk hebben de hierboven beschreven maatregelen gezorgd voor deze kleine afname.

2. Vervolgstappen Grondstoffenplan 2021-2025: vermindering restafval

De cijfers en de situatie in Voorschoten van de omvang en samenstelling van het restafval zijn zorgwekkend én tonen ruimte voor verbetering. Inwoners bieden nog relatief veel grondstoffen, zoals gft en opk, aan bij het restafval in plaats van deze te scheiden. Deze grondstoffen worden nu met het restafval verbrand. Dat is onnodige verspilling en zorgt voor extra kosten, zowel voor de gemeente als voor de inwoners van Voorschoten. Daar komt bij dat de kosten van het verwerken van restafval de komende jaren hoogstwaarschijnlijk flink blijven stijgen.

Uit onderzoek van de Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) en Rijkswaterstaat blijkt dat “tariefdifferentiatie één van de meest effectieve strategieën is in het stimuleren van afvalscheiding en het reduceren van restafval”². En “de afvalkosten waren in gemeenten met afvaltariefdifferentiatie in 2023 (...) 20 procent lager dan in gemeenten met een tarief gebaseerd op de huishoudensomvang (...) en in gemeenten met vastrecht”.³

In het Grondstoffenplan 2021-2025 is rekening gehouden met een volgende en grotere stap in het verminderen van het aantal kilo’s restafval in de gemeente Voorschoten: een voorstel voor het eventueel invoeren van variabele tarieven voor het aanbieden van restafval. Wij hebben daarom het voornemen een besluit voor variabele tarieven voor het aanbieden van restafval begin 2025 in te dienen bij uw Raad.

In dat raadsvoorstel wordt ook voorgesteld het huidige beleid te verlengen tot 2030.

Verlenging van het huidige beleid betekent dat we structureel blijven inzetten op communicatie voor het verminderen van restafval.

Op woensdag 23 oktober wordt een thema-avond georganiseerd voor de gemeenteraad over het verminderen van restafval, eventueel door variabele tarieven. Daarin komen ook ervaringen uit andere gemeenten aan bod. Uiteraard kunt u tijdens deze avond ook al uw vragen stellen over het verminderen van restafval.

Voor het raadsvoorstel gaan we ook in gesprek met inwoners over het verminderen van het restafval in Voorschoten en het eventueel invoeren van variabele tarieven.

² P.18 GRAM Magazine, nummer 1 maart 2024 NVRD over NVRD-Benchmark Huishoudelijk Afval

³ P.16-22 Afvalstoffenheffing 2023, februari 2024, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat

3. Planning

23 oktober 2024: Thema-avond gemeenteraad

Eerste kwartaal 2025: Voorleggen keuze variabele tarieven restafval aan de gemeenteraad in een raadsvoorstel

2025: (eventueel) Voorbereidingen invoering variabele tarieven restafval

2026: (eventueel) Pilotfase (nog zonder facturering variabele tarieven aan inwoners)

1 januari 2027: (eventueel) Startdatum variabele tarieven restafval

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
Gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
Burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.